

Bruxelles, 22.3.2017
SWD(2017) 115 final

DOCUMENT DE LUCRU AL SERVICIILOR COMISIEI

REZUMATUL EVALUĂRII IMPACTULUI

care însoțește documentul

Propunere de

DIRECTIVĂ A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

privind oferirea de mijloace autorităților de concurență din statele membre astfel încât să fie organisme mai eficiente de asigurare a respectării normelor și privind garantarea funcționării corespunzătoare a pieței interne

{ COM(2017) 142 final }

{ SWD(2017) 114 final }

{ SWD(2017) 116 final }

FIȘĂ REZUMAT

Evaluarea impactului cu privire la consolidarea concurenței în UE în beneficiul întreprinderilor și al consumatorilor – Consolidarea aplicării legislației europene în materie de concurență de către autoritățile naționale de concurență

A. Necesitatea de a acționa

Care este problema și de ce este o problemă la nivelul UE?

În 2004, odată cu intrarea în vigoare a Regulamentului 1/2003 s-a instituit un sistem descentralizat de asigurare a respectării normelor UE în materie de concurență. Regulamentul viza o asigurare mai bună a respectării normelor prin implicarea autorităților naționale de concurență (ANC) în acest proces, alături de Comisia Europeană. Deși ANC au sporit semnificativ nivelul de asigurare a respectării normelor UE în materie de concurență în ultimul deceniu, acestea ar putea face mai mult. Cartelurile nedescoperite, care generează în mod tipic creșteri de prețuri între 17 % și 30 %, sunt cauza unor pierderi estimate între 181 și 320 de miliarde EUR anual. Sondajele recente și activitatea desfășurată în cadrul semestrului european arată că există o serie de sectoare în Europa care sunt încă afectate de lipsa concurenței. Există o legătură bine stabilită între rolul și capacitatea ANC de a acționa și de a asigura pe deplin respectarea normelor UE în materie de concurență și nivelul concurenței pe piețe.

Există patru cauzele fundamentale ale problemelor care afectează capacitatea ANC de a fi organisme eficiente de asigurare a respectării normelor și sistemul descentralizat instituit prin Regulamentul nr. 1/2003:

1. lipsa unor instrumente eficiente în materie de concurență
2. lipsa unor competențe eficiente de a impune amenzi disuasive
3. divergențele dintre programele de clemență din Europa, care descurajează societățile să își recunoască faptele
4. lipsa unor garanții că ANC pot acționa independent atunci când asigură respectarea normelor UE în materie de concurență și că dispun de mijloacele necesare pentru a-și desfășura activitatea.

Dacă ANC nu își pot realiza pe deplin potențialul, este afectat unul dintre principalele aspecte ale pieței unice, și anume garantarea faptului că în Europa concurența nu este denaturată. O asigurare mai puțin eficientă a respectării normelor de către ANC are ca efect neîndeplinirea condițiilor pentru funcționarea eficientă a piețelor. Întreprinderile nu pot concura loial, pe baza meritelor lor și se confruntă cu obstacole la intrarea pe piață. Consumatorii nu profită de avantajele asigurării respectării normelor în materie de concurență, și anume prețuri mai mici, o ofertă mai variată, de calitate superioară și produse bazate pe inovație.

Care sunt rezultatele preconizate?

Prin faptul că ANC vor deveni organisme mai eficiente de asigurare a respectării legii s-ar asigura realizarea întregului potențial al sistemului descentralizat instituit prin Regulamentul nr. 1/2003. Acest lucru ar favoriza asigurarea respectării normelor UE în materie de concurență de către ANC și funcționarea piețelor în Europa (obiectivul general). În acest sens este necesară îndeplinirea următoarelor obiective specifice:

1. asigurarea faptului că toate ANC dispun de instrumente eficiente de investigare și luare a deciziilor;
2. asigurarea faptului că se pot aplica amenzi disuasive;
3. asigurarea faptului că toate ANC au un program de clemență bine conceput, care să faciliteze aplicarea măsurilor de clemență în mai multe jurisdicții și
4. asigurarea faptului că autoritățile naționale de concurență dispun de suficiente resurse și pot asigura în mod independent respectarea normelor UE în materie de concurență.

Care este valoarea adăugată a acțiunii la nivelul UE (subsidiaritate)?

UE ar trebui să ia măsuri pentru a găsi soluții la problemele identificate, deoarece ANC aplică norme ale UE cu o dimensiune transfrontalieră. Măsurile de asigurare a respectării normelor luate de o ANC dintr-un stat membru pot avea un impact asupra concurenței, întreprinderilor și consumatorilor din alte state membre, de exemplu, un cartel la nivel național de regulă exclude concurenții din alte state membre. În cazul în care ANC nu dispun de mijloacele și instrumentele necesare pentru a asigura respectarea normelor (de exemplu, nu dispun de resurse), acest lucru poate avea consecințe negative directe asupra consumatorilor și întreprinderilor nu numai din statul membru al acelei ANC, ci și din alte state membre, precum și asupra capacității ANC de a coopera pe întreg teritoriul Europei. Statul membru Y nu poate remedia lipsa de mijloace și instrumente ale unei ANC din statul membru X și, prin urmare, numai o acțiune la nivelul UE poate remedia această problemă.

B. Soluții
Care sunt diversele opțiuni pentru atingerea obiectivelor? Există o opțiune preferată sau nu? Dacă nu, de ce?
<p>Opțiunea 1: nicio acțiune la nivelul UE (scenariul de bază)</p> <p>Opțiunea 2: numai acțiuni fără caracter obligatoriu</p> <p>Opțiunea 3: acțiune legislativă la nivelul UE pentru a oferi ANC mijloacele și instrumentele minime necesare pentru a putea fi organisme eficiente de asigurare a respectării normelor, completată de o acțiune fără caracter obligatoriu și un număr limitat de norme detaliate, după caz</p> <p>Opțiunea 4: acțiune legislativă la nivelul UE care să confere ANC mijloace și instrumente uniforme și detaliate</p> <p>Opțiunea preferată este opțiunea 3.</p>
Care sunt punctele de vedere ale diferitelor părți interesate? Cine sunt susținătorii fiecărei opțiuni?
<p>Toate categoriile de părți interesate (printre care întreprinderi și asociații profesionale, firme de avocatură, organizații ale consumatorilor și autorități publice) sunt de părere că ar trebui luate măsuri pentru a conferi ANC competențe astfel încât acestea să fie organisme mai eficiente de asigurare a respectării normelor. Acest lucru a fost confirmat de o consultare publică încheiată la data de 12 februarie 2016 și în cadrul reuniunilor cu părțile interesate.</p>
Care sunt avantajele opțiunii preferate (dacă există; în caz contrar, care sunt avantajele opțiunilor principale)?
<p>Conferirea de mijloace și instrumente minime autorităților naționale de concurență pentru ca acestea să fie organisme mai eficiente de asigurare a respectării normelor UE în materie de concurență ar duce la eficientizarea acestui proces și la răspândirea culturii concurenței pe întreg teritoriul Europei. Acest fapt ar face ca piețele să fie mai deschise și mai competitive, iar societățile să concureze mai loial, pe baza meritelor, ceea ce le va permite să genereze bunăstare și să creeze locuri de muncă și le va face mai atractive pentru investitori. O concurență mai intensă stimulează productivitatea - un factor esențial pentru creșterea economică. O asigurare mai eficientă a respectării normelor în materie de concurență îi protejează pe consumatorii europeni de practicile comerciale care mențin prețurile bunurilor și serviciilor la un nivel artificial de ridicat și îmbogățește gama de produse și servicii inovatoare, la prețuri accesibile. Impunerea unor standarde minime comune privind instrumentele de investigare și de sancționare ar reduce soluțiile divergente pe care le-ar primi întreprinderile și ar face aplicarea normelor UE în materie de concurență de către ANC mai previzibilă. Autoritățile din domeniul concurenței în UE ar fi în măsură să coopereze mai bine între ele. Costurile pe care vor trebui să le suporte întreprinderile implicate în activități transfrontaliere pentru a se adapta la cadre juridice diferite s-ar reduce sau chiar ar scădea. Această opțiune este susținută de majoritatea părților interesate. Evaluarea beneficiilor opțiunii preferate, atât din punct de vedere calitativ, cât și cantitativ (de exemplu, impactul pozitiv asupra creșterii productivității totale a factorilor - un element esențial al PIB-ului) arată că beneficiile vor depăși cu mult costurile punerii în aplicare.</p>
Care sunt costurile opțiunii preferate (dacă există; în caz contrar, care sunt costurile opțiunilor principale)?
<p>Opțiunea preferată ar presupune în mare măsură costuri de punere în aplicare a inițiativei legislative pentru administrațiile publice, unele costuri de formare și familiarizare cu modificările introduse și, eventual, o creștere limitată a personalului în anumite ANC. Întreprinderile ar urma să suporte anumite costuri inițiale de adaptare, limitate, pentru a se familiariza cu noile norme (costuri care ar varia în funcție de statul membru în care își desfășoară activitatea). În general, costurile pe care vor trebui să le suporte întreprinderile implicate în activități transfrontaliere pentru a se adapta la cadre juridice diferite s-ar reduce, consolidându-se astfel piața unică.</p>
Care sunt efectele asupra IMM-urilor și a competitivității?
<p>O aplicare mai eficientă a normelor de concurență are drept efect piețe mai deschise și mai competitive, în care toate întreprinderile, inclusiv IMM-urile și întreprinderile nou-înființate, pot concura loial, pe baza meritelor lor și se pot dezvolta pe tot cuprinsul pieței unice.</p>
Va exista un impact semnificativ asupra bugetelor și a administrațiilor naționale?
<p>ANC dispun deja de un cadru de bază pentru asigurarea respectării normelor UE în materie de concurență, însă se confruntă cu anumite lacune și limitări. Costurile de punere în aplicare ar urma să fie variabile, în</p>

funcție de măsura în care sunt deja în vigoare normele prin care se conferă ANC competențe de a fi organisme eficiente de asigurare a respectării normelor. Statele membre ale căror ANC nu dispun de resurse suficiente pentru a-și îndeplini sarcinile, ar urma să suporte costuri suplimentare.

Vor exista și alte impacturi semnificative?

Conferirea unor competențe mai eficiente autorităților naționale de concurență ar urma să se facă numai în măsura în care acest lucru este necesar și proporțional și asigură respectarea deplină a drepturilor fundamentale.

Proportionalitate

Stabilirea unor standarde minime pentru a permite ANC să asigure în mod eficiente respectarea normelor UE în materie de concurență ar urma să garanteze un echilibru între obiectivele generale și specifice, fără să interfereze în mod nejustificat în tradițiile naționale. Statele membre ar urma să fie în continuare capabile să stabilească standarde mai ridicate și să adapteze normele la specificitățile naționale.

D. Măsuri ulterioare

Când va fi reexaminată politica?

Noua legislație a UE vor fi monitorizată și evaluată pe parcursul perioadei de transpunere în dreptul intern. O evaluare *ex post* ar urma să fie efectuată la 5 ani după transpunerea în legislația națională pentru a se analiza dacă obiectivele au fost îndeplinite.